

Coolia 24(3), juli 1981

ONZE EXKURSIES IN 1980

J. DAAMS, *Zuidsingel 23, 1241 AH Kortenhoef*
J. FRENCKEN, *Joh. Geradtsweg 71, 1222 PN Hilversum*

SUMMARY

In 1980 the Dutch Mycological Society organised 21 forays of which 8 had to be cancelled due to the bad weather conditions for mushroom development. The peculiar species of each foray are listed.

De laatste jaren komt het nogal eens voor dat verscheidene exkursies geen doorgang kunnen vinden. Van de 19 geplande exkursies in 1979 was dit het geval voor 7 daarvan; voor 1980 voor 8 van de 21 exkursies. Alle afgelaste exkursies waren "opbelexkursies", blijkbaar terecht zo genoemd. De vraag wordt wel eens gesteld of niet te snel wordt gekonkludeerd dat er niet voldoende is te vinden om de exkursie te laten doorgaan, want "in de omgeving van de vragensteller is heus wel iets te vinden". Gezien de wisselvalligheden van de weersomstandigheden is dit best mogelijk en regionaal kunnen sterke verschillen optreden. In het algemeen kan echter worden gesteld dat de exkursieleider, die ter plaatse het best op de hoogte is, zich er wel degelijk van heeft vergewist dat het niet de moeite waard is om een grote reis te maken, wetend dat het resultaat niet de moeite zal lonen.

In 1980 waren de weersomstandigheden sterk wisselvallig en dit was ook heel goed aan de mycoflora te zien. In januari is heel weinig regen gevallen; februari en maart daarentegen waren nogal nat; april was te droog, evenals mei, zodat voorjaarsexkursies niet veel opleverden. Juni en juli waren vochtig; augustus en september vrij droog; oktober was vochtig en in november was er veel nachtvorst; december was weer nat. Het afgelasten van exkursies is hieruit af te lezen.

EXKURSIES.

19 juli, Eernewoude.

Deze exkursie heeft slechts 29 soorten opgeleverd. Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat het slechte weer, veel regen, de bewegingsvrijheid beperkte. Er werd slechts één *Russula* gevonden, nl. *R. graveolens*. Aantal deelnemers in totaal 9.

26 juli. "Jammerdaalse Heide" bij de Onderste- en Bovenste Molen, Venlo-Oost.

In dit voor ons onbekende gebied werden 85 soorten aangetroffen. Als bijzonderheden vermelden we *Inocybe obsoleta*, *Helvella corium* en *H. queletii*, *Scleroderma bovista*, *Stereum rameale* en *S. subtomentosum*. *Helvella corium* is een mooie zwarte *Helvella*, bekend van enkele plaatsen in de kalkrijke duinen en hier en daar in het binnenland. Vooral in de bossen van de IJsselmeerpolders is zij de laatste jaren vrij veel gevonden. Dank zij de schelpen is daar ook kalk in de bodem aanwezig. *Stereum subtomentosum* was tot voor kort slechts bekend uit de nieuwe bossen van de IJsselmeerpolders, waar zij tot de algemeenste soorten behoort. Zij komt voor op elzen, doch is nog nooit aangetroffen in de vele moerasbosjes in het westen van het land.

2 augustus. Breukelen. Landgoed Gunterstein.

Gunterstein is een parkbos op klei dat onder gunstige omstandigheden bijzonder rijk is aan soorten. Dit bleek ook nu weer: er werden 86 soorten verzameld. Het volgende lijstje getuigt ervan.

<i>Amanita inaurata</i>	<i>Melanogaster ambiguus</i>
<i>Amanita livido-pallescent</i>	<i>Peziza succosa</i>
<i>Boletus impolitus</i>	<i>Peziza limnaea</i>
<i>Inocybe corydalina</i>	<i>Russula farinipes</i>
<i>Inocybe godeyi</i>	<i>Russula illota</i>
<i>Inocybe jurana</i>	<i>Russula luteotacta</i>
<i>Inocybe pyriodora</i>	<i>Russula pseudointegra</i>
<i>Lactarius acerrimus</i>	<i>Russula viscida</i>
<i>Lactarius fluens</i>	<i>Thelephora anthocephala</i>
<i>Lactarius insulsus</i>	<i>Xerocomus porosporus</i>

De meeste van de genoemde soorten zijn karakteristiek voor kleibossen.

23 augustus. Landgoed Oosterhout, ten N.W. van Nijmegen.

Behalve het landgoed Oosterhout werd het landgoed Loenen bezocht, beide met oude loofbossen op klei. Opvallend was dat de typische soorten uit de kleibossen verstek lieten gaan, terwijl er op 2 augustus in Gunterstein nog vele werden gevonden.

<i>Agaricus macrosporus</i>	<i>Hemimycena mairei</i> (RH)
<i>Ascotremella faginea</i> (RH)	<i>Hemimycena angustispora</i> (RH)
<i>Boletus pulverulentus</i>	<i>Hohenbuehelia mastrucata</i>
<i>Entoloma sordidulum</i> (RH)	<i>Hirneola auricula-judae</i>

<i>Inocybe squamata</i>	<i>Pluteus semibulbosus</i> (RH)
<i>Leucocoprinus brebissonii</i>	<i>Pluteus villosus</i>
<i>Mycena abramsii</i> (RH)	<i>Tarzetta catinus</i>
<i>Orbilbia xanthostigma</i>	<i>Volvariella pusilla</i> (RH)

13 september. Veluwe. Speulderbos.

Als de weersomstandigheden gunstig zijn, kunnen de bossen op de Veluwe heel veel opleveren. Dit was nu ook het geval; in totaal werden 112 soorten genoteerd en daarbij kwamen allerlei bijzonderheden voor, zoals uit het onderstaande lijstje blijkt.

<i>Collybia konradiana</i>	<i>Stereum subtomentosum</i> (Tj.)
<i>Ditiola pezizaeformis</i> (Tj.)	<i>Stropharia squamosa</i>
<i>Exobasidium vaccinii</i>	<i>Trametes hoehnelii</i> (Tj.)
<i>Hypocrea lactea</i> (= <i>citrina</i>) (Tj.)	<i>Tyromyces chioneus</i> (Fr.)
<i>Inocybe casimiri</i> (Fr.)	<i>Tyromyces leucomalleus</i> (de Vr.)
<i>Inonotus nodulosus</i>	<i>Tyromyces ptychogaster</i>
<i>Laxitextum bicolor</i> (Tj.)	<i>Tyromyces subcaesius</i>
<i>Leucoscypha leucotricha</i> (de Vr.)	<i>Tyromyces tephroleucus</i>
<i>Neobulgaria pura</i>	<i>Volvariella hypopithys</i> (Fr.)
<i>Phanerochaete filamentosa</i>	<i>Xerocomus parasiticus</i>
<i>Russula subterfucata</i> (v.V.)	<i>Ischnoderma benzoinum</i> (Tj.)

Opvallend dat ook hier weer *Stereum subtomentosum* werd gevonden. Mogelijk doordat we de soort nu goed kennen. Of verspreidt zij zich meer? Dit is altijd moeilijk uit te maken. Het wordt ook verondersteld voor *Neobulgaria pura*, tot voor enkele jaren goed bekend uit de Ardennen en enkele verspreide plaatsen in het zuiden, maar sinds enkele jaren nogal eens aangetroffen in de IJsselmeerpolders. Een typisch klein wit schijfzwammetje als *Leucoscypha* blijft echter zeldzaam, al werd het dit jaar ook tijdens de exkursie op de Duivelsberg aangetroffen. In de moerasbosjes van de Vechtstreek komt deze soort, met tussenpozen van soms vele jaren, heel ongeregeld voor.

13 september. Duingebied Oostvoorne.

Tijdens deze exkursie werden het landgoed "de Mildenburg" (eigenaar Het Zuidhollandse Landschap) en een deel van Voorne's Duin (eigenaar Natuurmonumenten) ten noorden van het Quackjeswater bezocht. Zoals meestal werden er allerlei aardige vondsten gedaan. In Mildenburg werden 81, in het duin 63 soorten genoteerd, in totaal 127 verschillende. In het hieronder volgende lijstje treffen we talrijke minder bekende verschijningen aan.

<i>Agaricus langei</i>	<i>Inocybe cf. tarda</i>
<i>Agaricus placomyces</i> var. <i>meleagris</i>	<i>Lactarius omphaliformis</i> (BSW)
<i>Agrocybe erebia</i>	<i>Lepiota eriophora</i> (BSW)
<i>Bovista polymorpha</i> (RH)	<i>Marasmius languidus</i>
<i>Calocybe ionides</i>	<i>Mycena avenacea</i> var. <i>roseofusca</i> (RH)
<i>Clitopilus cretatus</i> (BSW)	<i>Mycena niveipes</i> (RH)
<i>Entoloma caesiocinctum</i> (BSW)	<i>Naucoria salicis</i> (RH)
<i>Entoloma cf. chloropodium</i> (BSW)	<i>Otidea bufonia</i>
<i>Entoloma corvinum</i> (RH)	<i>Phellinus contiguus</i> (v.Z.)
<i>Entoloma leptopus</i>	<i>Phellinus ferrugineus</i> (v.Z.)
<i>Entoloma sarcitulum</i> var. <i>sarcitulum</i> (BSW)	<i>Pluteus cinereofuscus</i> (RH)
<i>Entoloma cf. sericeonitidum</i> (BSW)	<i>Pluteus podospileus</i> (RH)
<i>Fomitopsis cytisina</i>	<i>Russula fontqueri</i> (v.V.)
<i>Gastrum triplex</i>	<i>Russula graveolens</i> (v.V.)
<i>Gyroporus castaneus</i> (BSW)	<i>Russula ionochlora</i> (v.V.)
<i>Helvella macropus</i>	<i>Russula megacantha</i> (v.V.)
<i>Inocybe aeruginascens</i> (RH)	<i>Xerocomus rubellus</i>
<i>Inocybe godeyi</i>	

27 september. Barneveld. Terrein "de Buzerd", tussen Barneveld en Lunteren.

In dit terrein, in hoofdzaak bedekt met loofbos en wat naaldbos, werd een honderdtal soorten genoteerd, in het algemeen soorten die we daar kunnen verwachten. Aardige vondsten waren *Agaricus semotus*, *Cyphella capula*, *Cystoderma amianthinum*, de vrij zeldzame *Hypholoma myosotis*, *Mycolachnea hemisphaerica*, *Panaeolus sphinctrinus*, *Peziza michelii*, *Rutstroemia firma*, *Trametes zonata*, *Tyromyces ptychogaster* en *Xerocomus rubellus*.

4 oktober. Berg en Dal, de Duivelsberg.

Hier werden 97 soorten genoteerd, waarvan hieronder een bloemlezing volgt.

<i>Armillaria bulbosa</i>	<i>Lepiota castanea</i>
<i>Bisporella citrina</i>	<i>Leucoscypha leucotricha</i>
<i>Crucibulum laeve</i>	<i>Pluteus phlebophorus</i>
<i>Entoloma molliusculum</i>	<i>Rigidoporus sanguinolentus</i>
<i>Hapalopilus rutilans</i>	<i>Rigidoporus vitreus</i>
<i>Inocybe obsoleta</i>	<i>Stereum rameale</i>
<i>Leotia lubrica</i>	<i>Tephrocybe mephitica</i>

11/12 oktober. Balkbrug.

Het verenigingsweekend in Balkbrug, waar onderdak werd gevonden in een bungalowkamp, leverde 147 soorten op. Uit moerassige terreintjes noemen we *Cortinarius bibulus*. Dit is de kleinste *Cortinarius* soort, die we kennen, een

donker paarsbruin paddestoeltje, 0.5 - 1.5 cm diameter, algemeen voorkomend in moerassige elzenbosjes in ons land. Omdat deze vroeger zelden door mycologen werden bezocht, kende vrijwel niemand deze soort. Nu is dit gelukkig veranderd.

Verder werden nog aangetroffen *Hypholoma elongatipes*, *Russula flava* en *Tephrocye palustris*.

Onder coniferen werd *Cystoderma carcharias*, een in ons land beslist zeldzame soort, gevonden.

18 oktober. Woensdrecht. Landgoed de Mattenburg, Zoomland en "de Duintjes".

In deze drie terreinen werden ongeveer 120 soorten aangetroffen. In het volgende staatje worden er enkele genoemd.

<i>Amanita gemmata</i>	<i>Psathyrella spadiceogrisea</i>
<i>Deconica inquilina</i>	<i>Ciboria batschiana</i>
<i>Geopetalum carbonarium</i>	<i>Hebeloma sinapizans</i>
<i>Hebeloma anthracophilum</i>	<i>Inonotus cuticularis</i>
<i>Lyophyllum sphaerosporum</i>	<i>Lyophyllum connatum</i> (PBJ)
<i>Marasmius splachnoides</i>	<i>Agaricus cuprobrunneus</i> (PBJ)
<i>Paxillus panuoides</i>	<i>Crinipellis stipitarius</i>
<i>Pleurotus dryinus</i>	<i>Psilocybe cf. merdicola</i> (PBJ)
<i>Lyophyllum striaeapileum</i> (PBJ)	

18 oktober. Omgeving Ootmarsum (Vasse).

De bezochte terreinen waren Hazelbekke (Natuurmonumenten), een drassig elzebos, arm aan fungi, maar wel met de karakteristieke flora voor dit terrein en Braamberg-Tutenberg (Staatsbosbeheer) met oud opgaand loofbos. De flora viel tegen. De armoede aan *mycorrhiza*-soorten was opmerkelijk en verontrustend. Het aantal op naam gebrachte soorten voor beide terreinen bedraagt 109. Hieronder volgt een bloemlezing van de belangrijkste vondsten.

<i>Clitocybe aquoso-umbrina</i> (RH)	<i>Pistillaria setipes</i>
<i>Clitocybe ditopa</i> (RH)	<i>Psathyrella pseudocasca</i> (AFMR)
<i>Cortinarius iliopodius</i> (RH)	<i>Ripartites tricholoma</i> (AFMR)
<i>Hohenbuehelia myxotricha</i> (BSW)	<i>Russula mairei</i> var. <i>fageticola</i>
<i>Hypholoma marginatum</i> (BSW)	<i>Lyophyllum tylicolor</i>
<i>Lactarius obscuratus</i>	<i>Tricholoma sciodes</i>
<i>Panellus serotinus</i>	<i>Typhula erythropus</i>
<i>Hymenoscyphus imberbus</i> (RH)	<i>Typhula phacorrhiza</i>

25 oktober. Landgoed de Eese bij Steenwijk, in samenwerking met KNNV.

Tijdens de ochtendexkursie werden 61, tijdens de middagexkursie 80 soorten gevonden.

<i>Boletinus cavipes</i>	<i>Peziza limnaea</i>
<i>Clavulina rugosa</i>	<i>Pezizella alniella</i>
<i>Clitocybe ditopa</i>	<i>Ramaria ochraceo-virens</i>
<i>Cortinarius junghuhnii</i>	<i>Strobilurus esculentus</i>
<i>Helvella atra</i>	<i>Ascotremella faginea</i> (RS-V)
<i>Hypholoma marginatum</i>	<i>Entoloma placidum</i>
<i>Lachnellula hahniana</i> (RS-V)	<i>Hirneola auriculae-judae</i>
<i>Leottia lubrica</i>	<i>Marasmius recubans</i>
<i>Mycena phyllogena</i>	<i>Pholiotina arrhenii</i>
<i>Peziza succosa</i>	<i>Psathyrella multipedata</i>

1 november. Landgoed de Sijsselt bij Ede.

Tijdens deze exkursie werden 107 soorten gevonden, waarvan de volgende hier worden genoemd.

<i>Baeospora myosura</i>	<i>Inocybe brevispora</i>
<i>Cantharellus tubaeformis</i>	<i>Panellus serotinus</i>
<i>Endogone lactiflua</i> (de V.)	<i>Paxillus atrotomentosus</i>
<i>Eutypa acharii</i> (v.d.A.)	<i>Sparassis crispa</i>
<i>Galerina atkinsoniana</i>	<i>Stropharia squamosa</i>
<i>Galerina sideroides</i>	<i>Xerocomus parasiticus</i>
<i>Hygrophorus nemoreus</i> (v.d.A.)	

1 november. Bossen in Oost-Flevoland.

Hier werden vier terreinen bezocht nl. in het Spijk (*Pinus nigra*-bos en grassingels; *Picea*-aanplant met singeltjes van gekapt loofhout; in het Roggebotzand (*Picea*-bos met grassingels en een gemengd loofhoutgedeelte). Er werden resp. 89, 90 en 39 soorten genoteerd. Zoals gewoonlijk stelden de polderbossen ons voor verrassingen van verschillende aard. Daarbij gaat het bepaald niet alleen om de bijzondere vondsten zoals b.v. *Bovista limosa*, een kleine bovist, die hier (de tweede vondst in ons land) werd aangetroffen, of *Rhodocybe mundula* die in de rest van ons land ook al zeldzaam is, maar óók om in de rest van Nederland heel gewone soorten die in de polderbossen niet of heel zelden voorkomen. Zo is b.v. *Macrolepiota procera* hier nog nooit aangetroffen. Evenmin is nog nooit met zekerheid vastgesteld of *Scleroderma citrinum* er wel eens is gevonden. De enige *Scleroderma* die er veel voorkomt is *S. areolatum*. Maar ook soorten als *Amanita*

rubescens en *Xerocomus badius* zijn er tot nu toe zelden aangetroffen. Het is natuurlijk goed mogelijk dat de mycelia van deze en vele andere soorten wel aanwezig zijn maar om de één of andere reden niet tot de vorming van vruchtlichamen komen. Het heeft dan ook altijd zin om van "gewone" soorten in ons land, in de polder materiaal te verzamelen. Een lijstje van vondsten volgt hieronder.

<i>Amylostereum chailletii</i>	<i>Agaricus semotus</i>
<i>Bovista limosa</i> (RH en Tj.)	<i>Baeospora myosura</i>
<i>Galerina unicolor</i> (RH)	<i>Clitocybe agrestis</i> (RH)
<i>Hebeloma cf. claviceps</i> (DCB)	<i>Clitocybe ditopa</i>
<i>Inocybe subtigrida</i> (AFMR)	<i>Cortinarius cristallinus</i> (AFMR, Tj.)
<i>Laccaria bicolor</i>	<i>Cortinarius decipiens</i> (Tj.)
<i>Mycena tenerrima</i> (F.J.v.d.B.)	<i>Dermocybe cinnamomelutea</i> var. <i>porphyreovelata</i> (RH)
<i>Omphalina cf. grisella</i> (RH)	<i>Dermocybe cinnamomeobadia</i>
<i>Cortinarius anomalus</i>	<i>Galerina subclavata</i> (RH)
<i>Cortinarius balaustinus</i> (AFMR)	<i>Lactarius deterrimus</i>
<i>Crepidotus microsporus</i> (AFMR)	<i>Melanoleuca strictipes</i> (Tj.)
<i>Otidea leporina</i> (RH)	<i>Omphaliaster asterosporus</i> (Tj.)
<i>Pulvinula constellatio</i> (RH)	<i>Pluteus romellii</i>
<i>Pholiota lutaria</i>	<i>Rhodocybe mundula</i> (Tj.)
<i>Ramaria ochraceovirens</i> (RH)	<i>Stropharia coronilla</i>
<i>Spongiporus (Tyromyces) leucoallelus</i>	<i>Stropharia inuncta</i>
<i>Thelephora caryophyllea</i>	<i>Tremella encephala</i>
<i>Stereum subtomentosum</i>	<i>Ascocoryne cyclichnium</i>
<i>Peziza vesiculosa</i>	
<i>Exidia gemmata</i>	
<i>Hebeloma cf. fusipes</i>	

Herbaria

vdA = Dr. H.A. v.d.Aa; AFMR = Dr. A.F.M. Reijnders; vdB = F.J. van de Bergh; BSW = Biologisch station Wijster; Fr. = J. Frencken; PBJ = P.B. Jansen; RH = Rijks Herbarium; RSV = Mevr. R. Swart-Velthuysen; Tj = Dr. F. Tjallingii; de Vr. = Dr. G.A. de Vries; vV = M. van Vuure; v.Z. = G. van Zanen.